

МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ

ПОЛСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ ТА РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ РАЙОНІВ,
ФАКУЛЬТЕТ РОЗВИТКУ БІОЕКОНОМІКИ, СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА АКАДЕМІЯ,
УНІВЕРСИТЕТ ВІТАУТАСА МАГНУСА, ЛИТВА
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Ю. ФЕДЬКОВИЧА

МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ

Збірник наукових праць

Житомир
2021

УДК 338.43.01 (477): 504
М20

*Рекомендовано до друку рішенням ради ННІ економіки та агробізнесу
Поліського національного університету, протокол № 2 від 25 жовтня 2021 р.*

Науковий комітет:

Скидан О.	доктор економічних наук, професор
Жуковскис Я.	доктор наук, професор (Литва)
Галушко З.	доктор економічних наук, професор
Дацій Н.	доктор наук з державного управління, професор
Якобчук В.	кандидат економічних наук, професор
Швець Т.	кандидат економічних наук, доцент
Данкевич В.	доктор економічних наук, доцент
Литвинчук І.	доктор економічних наук, доцент
Плотнікова М.	кандидат економічних наук, доцент
Сокальський С.	кандидат економічних наук

Рецензенти:

Саблук П.	академік-секретар НААН, доктор економічних наук, професор
Кропивко М.	академік НААН, доктор економічних наук, професор
Ходаківський Є.	доктор економічних наук, професор

М20 **Механізми управління розвитком територій: зб. наукових праць у 2 ч.
Ч. 2.** Житомир: Поліський національний університет, 2021. 254 с.

До збірника ввійшли матеріали доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «Механізми управління розвитком територій», присвячених розв'язанню актуальних проблем регіонального розвитку та формування пропозицій щодо самозабезпечення, підвищення стійкості місцевих громад до зовнішніх чинників.

Для науковців, керівників та спеціалістів суспільного сектора, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, усіх, хто цікавиться проблемами регіонального розвитку, особистості, суспільства та екологічного господарювання.

Збірник виготовлено з оригіналів доповідей авторів. Відповідальність за точність викладених у збірнику матеріалів несуть автори.

Роздруковано з оригіналу-макета замовника.

© Поліський національний
університет, 2021

<i>Махов О. А.</i> АНАЛІЗ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ В УМОВАХ «ЗЕЛЕНОГО» КУРСУ.....	174
<i>Мельник В. В.</i> РОЗВИТОК І СТАН ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В ЧАСИ ПАНДЕМІЇ COVID-19.....	177
<i>Нагорна Н. В.</i> ТЕОРЕТИЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ ОСНОВИ ВЗАЄМОДІЇ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА ІНСТИТУТІВ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА	180
<i>Оруська А. В.</i> ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ПІДИЩЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ	184
<i>Остапчук Д. С., Шилюк Д. Ю., Процюк В. М., Алексійчук Д. І.</i> ПРОЄКТНЕ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ ЯК ОСНОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЇХ ДІЯЛЬНОСТІ.....	187
<i>Пиршін М. І.</i> МІСЦЕ САМОДОСТАТНІХ ЛІСОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЙ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД	193
<i>Присяжнюк Д. А., Осипчук М. В.</i> ВСТАНОВЛЕННЯ ФАКТУ ПРОГАЛИН У ЗАКОНОДАВСТВІ	198
<i>Рибак Л. М.</i> РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.....	201
<i>Романюк І. М.</i> ІНСТРУМЕНТИ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ.....	205
<i>Селява Ю. С., Гаврильчук Н. Ю., Табалюк В. С.</i> МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД.....	210
<i>Симоненко О. В.</i> МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ КЛІМАТИЧНО ЗБАЛАНСОВАНОЇ СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ТЕРИТОРІЙ І МІСТ.....	212
<i>Сухецька К. В.</i> ПЕРСПЕКТИВНІ МОДЕЛІ АНТИСИПАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ.....	214

ПЕРСПЕКТИВНІ МОДЕЛІ АНТИСИПАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ

*Сухецька К. В., аспірантка,
Уманський національний університет садівництва*

Тематика впровадження ефективних моделей антисипативного управління на аграрних підприємствах різних форм власності в умовах нестабільної ситуації в Україні залишається актуальною вже багато років. Це пов'язано з тим, що головною метою діяльності підприємства являється максимізація прибутку та мінімізація ризиків.

Важливою складовою моделей антисипативного управління розвитком аграрних підприємств є визначення системи заходів, які дозволять ідентифікувати непередбачувані зміни середовища заздалегідь до їх настання. Під поняттям «антисипативне управління» слід розуміти усунення фінансових проблем та розробка організаційно-економічних заходів, які дозволяють уникнути банкрутства підприємством [1].

Проблему антисипативного управління розкривають дослідження провідних учених, серед яких – Богоніколос Н.Д., Гур'янова Л.С., Клебанова Т.С., Коваленко О.В., Мороз О.В., Сметанюк О.А., Рогович А.Т., Ешлі В.С., Моррісон Д.Л., Руденський Р.А.

На основі результатів дослідження праць вище зазначених вчених під моделями антисипативного управління запропоновано розуміти динамічну систему взаємопов'язаних елементів оцінки компанії, яка знаходиться в умовах кризи [2]. Вона включає в себе розроблення детально плану, обґрунтування стратегії та її реалізації, проведення контролю та корегування розроблених антисипативних заходів. Для більш детального дослідження доцільності впровадження моделей антисипативного управління для аграрних підприємств було проаналізовано статистичні дані щодо рівня рентабельності виробництва продукції сільського господарства (рис. 1). Адже, як було зазначено «метою діяльності будь-якого підприємства є максимізація прибутку та мінімізація ризиків». Аналізуючи дані, які зазначені на рис. 1, можна зробити висновок, що протягом досліджуваного періоду спостерігається різкий спад рентабельності двох категорій продукції аграрного сектору.

Можна відзначити, що в 2020 р. в порівнянні до 2015 р. дохід від продукції рослинництва знизився на 158%. У категорії «тваринництво» прослідковується від'ємна тенденція протягом 2017-2020 рр., вказуючи на те, що галузь є нерентабельна та потребує негайної реформації в підходах управління.

Рис. 1. Рівень рентабельності виробництва аграрної продукції в сільськогосподарських підприємствах, %

**побудовано автором за матеріалами [3].*

Виокремлено основні передумови необхідності запровадження моделей антисипативного управління розвитком аграрних підприємств (рис. 2).

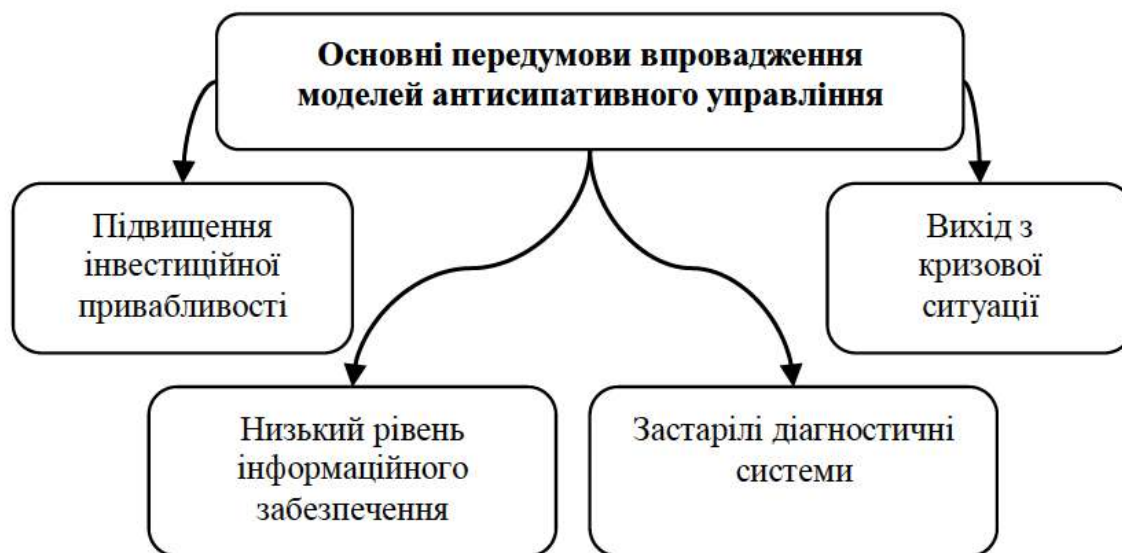

Рис. 2. Передумови впровадження моделей антисипативного управління в аграрні підприємства

**побудовано автором за матеріалами [4].*

Отже, головна мета запровадження моделей антисипативного управління в підприємствах аграрного сектору полягає в недопущенні та попередженні кризових явищ. Важливою умовою забезпечення фінансової

стійкості виробників є підтримка їх життєздатності саме через систему випереджальних антисипативних заходів (рис. 3).

Рис. 3. Випереджувальні антисипативні заходи для аграрних підприємств

**побудовано автором за матеріалами [4]*

На основі проведеного аналізу передумов впровадження моделей антисипативного управління та ознайомлення з випереджувальними заходами для аграрних підприємств можемо обґрунтувати етапи розробки моделі антисипативного управління розвитком аграрних підприємств.

До основних етапів відносяться :

- обґрунтування цілей попередження можливих криз;
- прогнозна оцінка;
- виявлення можливих причин кризи;
- розробка плану надзвичайної ситуації;
- вибір комунікаційної стратегії;
- розробка тактичних дій;
- реалізація програми;
- оцінка результатів;
- аналіз ефективності програми.

Отже, на підставі досліджень було запропоновано три моделі антисипативного управління розвитком аграрних підприємств (табл. 1). Запропоновані моделі антисипативного управління розвитком аграрних підприємств були побудовані на основі досліджуваних випереджувальних заходах. Успіх застосування будь-якої із вище наведеної моделі залежить від правильності вибору індикаторів фінансового стану, форм зв'язків між ними, а також від обсягу та складу вибірки даних, на основі яких будується модель.

Таблиця 1

Моделі антисипативного управління розвитком аграрних підприємств

Назва моделі	Характеристика моделі
Модель антисипативного управління на засадах контролінгу	Система забезпечення виживання підприємства, націлена на оптимізацію прибутку, спрямована на підтримку реалізації розроблених планів із заданим рівнем точності.
Модель антисипативного управління на засадах інноваційного реформування	Виконання аналізу стосовно узгодження продукції зі стратегією розвитку аграрного підприємства. Вибір тієї категорії продукції, що має високий попит на конкурентному ринку і дає максимальний прибуток.
Модель антисипативного управління на засадах безперервного навчання	Підготовка та перепідготовка керівного складу персоналу; запровадження тренінгів; мотивація персоналу самоудосконалювати свої управлінські навички.

Запровадження моделей антисипативного управління у розвитку аграрних підприємств є першочерговою потребою. Вони обґрунтовують стратегічні напрямки організаційно-економічного розвитку аграрного сектору та реальні заходи щодо її реалізації.

Таким чином, проведені дослідження вказує на виняткову актуальність впровадження моделей антисипативного управління для аграрного сектору України.

Список використаних джерел:

1. Польова О. Л. Антикризове управління в аграрній сфері. URL: <http://socrates.vsau.org/repository/getfile.php/25149.pdf>
2. Ковалева Е.И. Модели антикризисного управления. URL: https://spravochnick.ru/ekonomika/sistema_antikrizisnogo_upravleniya/modeli_antikrizisnogo_upravleniya/
3. Рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства в сільськогосподарських підприємствах. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/sg/sg_rik/sg_u/trrv_sgp_u.html
4. Сова О. Ю., Морозов Є. Ю. Стратегії запобігання банкрутству підприємств у контексті ризик-менеджменту. URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2021-1_0-pages-91_97.pdf